

อย่างไรก็ดี ... แม้เช้าวันต่อมาผมจะได้พบกับฝรั่งนี้เป็นช่วงเวลาสั้นๆ ก่อนที่ผมจะพาเขาไปพบกับเจ้าหน้าที่เก็บรักษาศพเพื่อขอให้เขาช่วยพาฝรั่งร่างยักษ์ติดตามคันหาศพ หลังจากนั้นแล้วผมไม่ได้พบกับเขาอีกเลย ไม่ทราบว่าเขาได้พบศพที่ต้องการหรือไม่ เป็นเรื่องค้างคาใจอยู่เหมือนกันครับ ✍

ตอนที่ 14

14 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 21.20 น.

อาสาสมัครมืออาชีพ

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงวันที่ 3 ยังไม่จบลงง่าย ๆ อย่างที่คุณ ๆ คิดกันนะครับ สำหรับผมแล้ว วันที่ 3 มกราคม 2548 นับเป็นวันที่เกิดเหตุขึ้นมากมายที่วัดบางม่วงซึ่งส่งผลให้ในเวลาต่อมามีอะไร ๆ สับสนวุ่นวาย ปวดเศียรเวียนเกล้าเต็มไปหมด จนผมต้องกลับมานั่งมีน ๆ งง ๆ กับสิ่งที่ได้พบเจอ

ช่วงส่าย ๆ หลังจากที่คุณหญิงหอมพรทิพย์กลับไปแล้ว แม้ระบบงานที่เราได้จัดวางกันไว้ดูจะเป็นรูปเป็นร่างที่ช่วยให้ชาวบ้านสามารถพบศพที่ต้องการได้เร็ว แต่สิ่งที่รบกวนความรู้สึกของผมมาตลอดคือ การไม่ประสานงานกันระหว่างศูนย์ข้อมูลในวัดต่างๆ ที่เก็บรักษาศพไว้ และที่สำคัญคือการไม่มีบทบาทในด้านการบริหารจัดการระบบงานทั้งหมดโดยหน่วยงานของรัฐเลย ทุกอย่างดูเหมือนจะดำเนินไปโดยกลุ่มอาสาสมัคร หากไม่มีหน่วยงานของรัฐหน่วยใดลงมือทำอะไรที่จะช่วยให้ระบบสามารถดำรงชีพอยู่ต่อไปได้ในระยะยาวในไม่ช้าระบบแบบนี้จะต้องถึงกาลอวสานเป็นแน่แท้ ยิ่งหากมองดูปริมาณศพที่กองสุมเรียงรายกันอยู่ในวัด ผมประเมินคร่าว ๆ ว่าเราอาจต้องอาศัยเวลากว่า 3-4 เดือนหรือมากกว่า ในการจำหน่ายศพเหล่านั้นไปสู่ที่ ๆ เขาควรจะไป ที่ร้ายไปกว่านั้นเราต้องไม่ลืมว่านอกจากปริมาณศพที่กำลังเพิ่มขึ้น นับวันศพที่เก็บรักษาอยู่จะยิ่งเน่าสลาย การจำแนกแยกแยะจะทำได้ยากขึ้น ๆ การเก็บ

รักษาชีพโดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีระบบพัสดุดังคลั่งตามแบบที่วิศวกรอุตสาหกรรมเรียน ๆ กันน่าจะต้องถูกจัดทำขึ้น มิเช่นนั้นแล้วสภาพศพล้นคลังคงได้เกิดขึ้นในไม่ช้าและจะเป็นสาเหตุของปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย

ในสายตาวิศวกรอุตสาหกรรม (industrial engineer, IE) ผมมองเห็นปัญหาเรื่องวิธีการทำงาน (method study, work design) ที่จะต้องจัดวางลำดับขั้นตอนการทำงาน วิธีการทำงาน ตลอดจนมาตรฐานการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และคงไว้ซึ่งความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่อาสาสมัครต่าง ๆ ที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ ปัญหาการจัดวางผังการทำงาน (work layout) ก็เป็นอีกหนึ่งปัญหาสำคัญ ... ผมมองเห็นปัญหาเรื่องการจัดเก็บและขนส่งวัสดุติดเชื่อมอันได้แก่สิ่งของเครื่องใช้ เสื้อผ้า ยารักษาโรคต่าง ๆ ที่ใช้กันทั่วไปในบริเวณปฏิบัติงาน ไล่ไปจนเรื่องลอจิสติกส์ (logistics) ของการส่งกำลังบำรุงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นอาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้า ยารักษาโรค กำลังทหาร กำลังอาสาสมัคร ตลอดจนการขนย้ายศพ ฯลฯ ซึ่งต้องขนส่งกันมาหลายสิบลหลายร้อยเที่ยวจากทั่วทุกสารทิศไปสู่เขตจังหวัดที่ประสบภัย โดยเฉพาะศูนย์ชั้นสุตรศพต่าง ๆ ที่มีอยู่หลาย ๆ จุดในจังหวัดพังงา ที่สำคัญที่สุด ผมมองเห็นปัญหาระบบงานที่ขาดการบริหารจัดการและประสานงานกัน หลายหน่วยงานซึ่งแม้จะมีทีมคุณหมอชั้นสุตรศพที่มีความสามารถทางการแพทย์สูง แต่การจัดการกับการไหลของข้อมูลตลอดจนเรื่องงานทั้งหมดอาจจำเป็นต้องอาศัยวิศวกรอุตสาหกรรมเข้าไปช่วยวางระบบ จัดลำดับงาน ... แต่พระเจ้าช่วยเถิด ผมกลัวพูดว่าอาจมีเพียงวิศวกรอุตสาหกรรมเพียงหยิบมือเดียวที่ระมัดระวังความคิดเหล่านี้ และอาจมีเหลือน้อยลงไปอีกที่จะวิ่งตรงเข้าสู่ใจกลางพื้นที่ประสบภัยมาช่วยกันจัดระบบงานแก้ไขปัญหาเหล่านี้

อาจดูเหมือนโอเวอร์เกินจริงแต่ผมอยากบอกว่าหลังจากเริ่มมองเห็นภาพรวมของระบบงาน ผมจินตนาการเห็นตัวเองเหมือนกำลังยืนอยู่บนเนินเขามองดูความวุ่นวายลับสนของกองทัพน้อยใหญ่ที่อยู่ในภาวะอลหม่านกับ

ภาวะสงครามที่เกิดขึ้นอย่างตั้งตัวไม่ได้ แม่ทัพและขุนศึกฝีมือดีเท่านั้นที่จะวางแผน วางทางรอดบนกระดานนี้ได้ถูกต้อง

สิ่งเหล่านี้วนเวียนอยู่ในหัวของผมตั้งแต่เมื่อคืนวานหลังจากเริ่มได้กลิ่นตุ ๆ มาจากการประชุมร่วมกับกลุ่มกระเจิงในคืนที่ผ่านมา ความรู้สึกส่วนตัวที่อยากช่วยแก้ไขปัญหาของชาติกำลังสั่งการให้ผมวางแผนกระทำการอันอะไรบางอย่างในระหว่างที่กำลังตัดกระดาษกาแปะรูปที่ตะวันพิมพ์ออกมาบนบอร์ดไม้ ...

สองมือทำงานไปในขณะที่หัวสมองกำลังโลดแล่น ...

...

...

บ่ายวันนั้น โดยไม่ปรึกษาผู้ใด ผมเดินดุ่ม ๆ ไปกลางวงพี สสจ. ที่เริ่มคุ่นหน้าคุ่นตากันดีแล้ว ถามพี่ ๆ ว่าที่ศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยวัดบางม่วงแห่งนั้นใครคือผู้บัญชาการที่มีอำนาจสั่งการที่สุด? ได้รับคำตอบจากพี่ ๆ ว่าเขาคอนันต์คือ “ท่านปลัดจังหวัดพังงา” (นายชัยเลิศ ภิญญรัตน์โชติ) ซึ่งนั่งบัญชาการอยู่ที่เต็นท์ด้านหน้าสุด พร้อม ๆ กับชี้ให้ผมเห็นท่านด้วย ...

ผมมองตามไปก็พบว่าท่านปลัดฯ เป็นชายรูปร่างสันทัดอยู่ในชุดเสื้อเชิ้ตสีขาว กางเกงขายาวสีดำ สวมหมวกป้องกันเชื้อโรคบสิริชะ มองผ่าน ๆ หน้าตาคล้ายไปรเฟสเซอร์ของผมที่ญี่ปุ่นฉิบเป้งเลยแหละครับ

โดยไม่รีรอ ผมเดินเข้าไปหาท่านปลัดฯ อย่างรวดเร็ว ส่งนามบัตรพร้อมทั้งแนะนำตัวกับท่านอย่างเป็นทางการว่าผมเป็นอาจารย์จากภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ร่วมเดินทางมากับคณะอาสาสมัครช่างภาพที่ตั้งใจจะลงมาช่วยถ่ายทำภาพศพแต่สถานการณ์บีบบังคับให้คณะของเราต้องเปลี่ยนแปลงลงมาช่วยทำระบบฐานข้อมูล และการค้นหาศพอย่างไม่ตั้งใจ **ภายหลังจากทำงานไปได้ 2 วัน เราพบว่าแม้ผลการทำงานจะอยู่ในระดับดี แต่หากทางจังหวัดไม่เคลียร์ให้**

เตรียมบุคลากรในท้องถิ่นลงมารับการถ่ายทอดงานต่อไป อีกไม่กี่วันข้างหน้า ระบบจะต้องล่มอย่างแน่นอน ... ฯลฯ

ดูเหมือนท่านปลัดฯ เข้าใจความคิดของผมโดยจับปล้น ท่านถามความเห็นของผมว่าควรดำเนินการอย่างไร ผมจึงเสนอท่านว่ากลุ่มช่างภาพของเรามีกำหนดการจะเดินทางกลับในวันรุ่งขึ้นช่วงบ่ายๆ เย็นๆ หากท่านสามารถประสานงานหาอาสาสมัครนักศึกษา หรืออาจารย์จากวิทยาลัย หรือหน่วยงานของรัฐอื่นๆ ที่ไม่ใช่อาสาสมัครไร้สังกัด ที่สำคัญต้องเป็นคนในพื้นที่ และต้องมีความเข้าใจในเรื่องระบบฐานข้อมูล ตลอดจนการค้นหาข้อมูล มารับงานต่อจากพวกเราได้ เราก็ยินดีอย่างยิ่งที่จะถ่ายทอดส่งมอบงานให้ ซึ่งเชื่อว่าในเวลาต่อมากจะเป็นผลงานที่โดดเด่นของจังหวัดพังงาอันจะเป็นประโยชน์อันดีต่อสายตาชาวโลกอย่างแน่นอน ...

ท่านปลัดจังหวัดเห็นด้วยกับความคิดเห็นของผม ท่านสั่งให้ท่านปลัดอำเภอตะกั่วป่า (พี่ปลัดสมบัติ) ซึ่งปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการให้กับท่าน ยกหูโทรศัพท์ต่อไปยังอาจารย์สอนคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนเทคนิคแห่งหนึ่งในจังหวัดพังงา การเจรจาเกิดขึ้นสั้นๆ ก่อนที่จะวางหูโทรศัพท์หายไป และเป็นเหตุให้ท่านปลัดบ่นพึมพำว่า คนพวกนี้พอได้ยินว่าจะสั่งให้มาทำงานก็ปิดโทรศัพท์ทันทีกันไปหมด พร้อมกับแค้นหัวเราะหึหืออยู่ในลำคอ

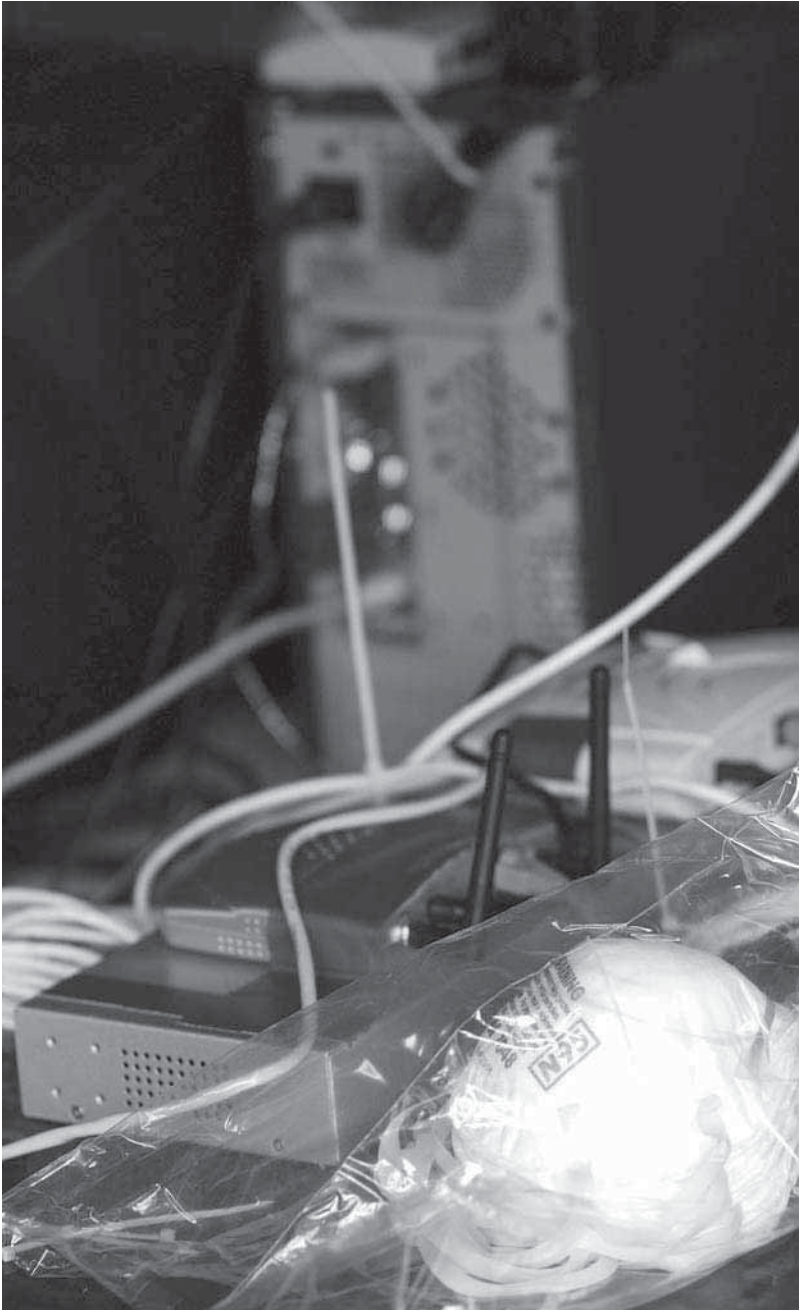
ระหว่างที่กำลังต่อสายไปยังอาจารย์ท่านอื่น ๆ ท่านปลัดฯ ก็ถามผมว่า “พวกน้องๆ เดินทางกันมาอย่างไร กลับพรุ่งนี้จะเดินทางกลับกันได้อย่างไร?” ผมก็เรียนให้ท่านฟังว่าเราเดินทางมากับเครื่องบินของกองทัพอากาศ การเดินทางกลับกรุงเทพฯ ในพรุ่งนี้เรายังไม่มีแผนการชัดเจนนัก อาจขออาศัยเครื่องบินของกองทัพอากาศกลับไปอีก ซึ่งก็ยังไม่รู้ว่าจะมีเที่ยวบินให้กับพวกเราหรือไม่ อย่างไร ... ท่านปลัดฯ จึงบอกให้พวกเราไปรวบรวมรายชื่อของทีมช่างภาพที่เดินทางมาพร้อมกันและสั่งการให้กับพี่ปลัดสมบัติเตรียมเอกสารส่งตัวพวกเราทั้งหมดให้กับสายการบินไทย เพื่อขอโดยสารเครื่องบินกลับกรุงเทพฯ นั่นจึงนับเป็นความเมตตาทั้งจากท่านปลัดและสายการบินไทยที่มีต่อพวกเราครับ

ต้องขอกราบงาม ๆ มา ณ ที่นี้อีกครั้งครับ

เป็นอันว่าในตอนบ่ายของวันที่ 3 มกราคม นั้นผมก็ได้เสนอแนวทางปฏิบัติเบื้องต้นเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าในด้านการส่งมอบงานระบบฐานข้อมูลและวิธีปฏิบัติงานจับคู่ศัพทกับข้อมูลการชันสูตรที่ได้จากคณะแพทยศาสตร์ต่าง ๆ ให้กับท่านปลัด ซึ่งท่านก็รับปากว่าจะประสานงานหาคนมารับช่วงงานต่อไปในวันรุ่งขึ้นให้ได้ จังหวะนั้นผมตามตัวตะวันตกให้เข้ามาแนะนำตัวกับท่านปลัดจังหวัดด้วย เนื่องเพราะการเดินทางมาครั้งนี้ต้องยอมรับครับว่า “ตะวันตกเป็นหัวหน้าทีมของเรา”

ด้วยมุมมองอย่างนี้ ในระหว่างที่คน ๆ หนึ่งกำลังทำหน้าที่เจรจาประสานงานกับทางจังหวัดในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่ดูแลพื้นที่ประสบภัยโดยตรง ในขณะที่อีกด้านหนึ่งมีทีมงานอาสาสมัครที่ประกอบไปด้วยวิศวกร นักคอมพิวเตอร์ นักวางระบบ ฯลฯ ที่เจรจากับชาวต่างชาติได้หลาย ๆ ภาษา กำลังตั้งหน้าตั้งตาทำงานทำหน้าที่ของตนอย่างขะมักเขม้น ไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย ...

กลุ่มของคนเหล่านี้ จะไม่เรียกว่าอาสาสมัครมีอาชีพได้อย่างไรครับ ? :) ✍

ตอนที่ 15

16 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 01.27 น.

เรื่องน่าสะอิดสะเอียนยิ่งกว่าศพ

ใน ความยุ่งเหยิงของผู้คนที่วัดบางม่วง และในความสับสนของระบบการทำงานของภาครัฐที่อาจกำลังอยู่ในระหว่างตั้งตัวไม่ติดกับปัญหาภัยธรรมชาติที่ไม่รู้ที่ร้อยก็พันปีจะเกิดขึ้นสักครั้งหนึ่ง ผมพบว่าในขณะที่คนดี ๆ ที่อาสาลงไปช่วยงานที่ศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่พังงามีอยู่มากมาย นับจำนวนไม่ถ้วนทั่ว คนเลว ๆ ที่อาศัยจังหวะ อาศัยช่องว่างของระบบที่ยังไม่ถูกเติมเต็มลงไปกอบโกยหาประโยชน์ให้กับตัวเองและพวกพ้องก็มีอยู่มากมายไม่ใช่น้อย เป็นเรื่องน่าสะอิดสะเอียนที่ก่อความรำคาญให้กับกลุ่มของเราเป็นระยะ ๆ แม้จะไม่สามารถบั่นทอนความตั้งใจอันแน่วแน่ของเราไปได้รวมทั้งไม่ใช่เรื่องสลักสำคัญที่ควรจดจำ แต่ผมก็คิดว่าควรสะพรั่งพื้นที่ในตอนท้ายมหากาพย์ 4 วันของผม (เหตุเกิดแค่ 4 วันแต่เขียนมาจะสองเดือนแล้วยังไม่ยอมจบ จะไม่ให้เรียกมหากาพย์หรือครับ) เล่าเรื่องทุเรศ ๆ เหล่านี้ไว้เป็นอนุสรณ์บ้าง

ความทุเรศของมนุษย์บางกลุ่มที่วัดบางม่วงมีหลายระดับ ระดับพื้นฐานที่สุดที่หากพิจารณาที่มูลค่าเชิงเศรษฐกิจที่ไม่ได้สูงมากมายนักก็สามารถจัดอันดับให้อยู่ชั้นปลายแถวคือพวกตบทรัพย์จากศพ กลุ่มคนเหล่านี้แฝงตัวอยู่กับเจ้าหน้าที่ค้นหาศพ เมื่อพบศพก็ฉกฉวยทรัพย์สินของศพติดตัวไป ผมไม่

เข้าใจว่าคนเหล่านี้ทำใจของตัวเองได้อย่างไร ทำไมเขาไม่รู้สิกรู้สว่าอาการไมย
 ทรัพย์สินของศพนอกจากจะเป็นมิจฉาซีพอย่างหนึ่งแล้ว ยังเป็นการทำร้าย
 ศพทางอ้อมอีกด้วย ประสบการณ์จัดทำระบบค้นหาศพที่วัดบางม่วงให้ข้อคิด
 ผมติดสมองน้อยๆ กลับมาอย่างหนึ่งว่า หากคุณเป็นคนดี ไม่นิยมรอยสักบน
 เรือร่าง และไม่นิยมการพกพาเครื่องประดับใด ๆ เมื่อคุณประสบเหตุร้าย
 โอกาสที่ญาติจะจำแนกตัวตนของคุณจากซากศพได้แทบจะเป็นศูนย์ !!! นอก
 เหนือไปจากการตรวจพิสูจน์รหัสพันธุกรรม (DNA) แล้ว รอยสัก อาภรณ์
 และเครื่องประดับต่าง ๆ อาจเป็นเพียงสิ่งของนอกกายที่สามารถบ่งชี้ความ
 เป็นตัวคุณให้กับญาติ ๆ ได้ หากสูญหายตกหล่นไป นั้นย่อมหมายถึงการปิด
 กั้นโอกาสอันน้อยนิดที่จะได้รับการส่งตัวกลับบ้านให้รับหรือฝังไป ผมถือว่า
 มิจฉาซีพที่ขโมยทรัพย์สินบนตัวศพนอกจากผิดกฎหมายแล้วเขายังได้ก่อกรรม
 ที่จะเป็นบาปเวรติดตัวพวกเขาข้ามภพข้ามชาติไปด้วย เป็นเหมือนการพราก
 ลูกพรากเมียพรากญาติพี่น้องออกจากกัน บาปนี้ใหญ่หลวงนัก

เรื่องทุเรศในระดับต่อมา คือการม้วนนิมสมอ้างความเป็นญาติของศพ
 กลุ่มนี้มีอย่างน้อย 2 ระดับ ระดับที่ระจอกสุดคือกลุ่มที่หวังในทรัพย์สินที่ติด
 มากับตัวศพมาขอรับศพเพื่อจะได้มีโอกาสรับทรัพย์สมบัติเหล่านั้นติดตัวไปด้วย
 ปัญหาแบบนี้เป็นที่มาของการระแวงระวังภัยที่คุณหมอและเจ้าหน้าที่ตำรวจ
 ไม่อยากให้อาสาสมัครของเราเปิดเผยรูปพรรณสัณฐานของข้าวของ
 เครื่องประดับที่ติดมากับตัวศพ แม้ว่าด้านหนึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้อาญาติที่ถูก
 ต้องสามารถจดจำศพได้ง่ายขึ้น แต่ในอีกด้านหนึ่งมันก็เป็นดาบสองคม เครื่อง
 ประดับสิ่งของมีค่าเหล่านี้เป็นเครื่องยั่วกิเลสให้จิ้งจอกสังคัมแสดงสันดานอัน
 ต่ำช้าของตนออกมา แยะจริง ๆ ในระดับที่สูงและซับซ้อนขึ้นไปอีกสักนิด
 แม้ว่าศพบางศพจะไม่ได้มีเครื่องประดับใด ๆ ติดตัวอยู่ มิจฉาซีพพวกนี้จะ
 พูมพวยร้องไห้จะเป็นจะตายเมื่อได้พบศพที่ตนเองประสงค์ การขอรับศพออก
 ไปได้จะหมายถึงโอกาสงาม ๆ ที่อมมนุษย์เหล่านี้จะนำหลักฐานเท็จไปขอรับ
 การช่วยเหลือเป็นตัวเงินจากภาครัฐ ซึ่งจ่ายให้ถึงศพละ 3-4 หมื่นบาท ร้ายไหม

หละครับ ... เจตนาดี ๆ ของรัฐกลายเป็นการเปิดโอกาสให้จิ้งจอกเหล่านี้แสวงหาประโยชน์บนคราบน้ำตาของคนญาติผู้ประสบภัย

อย่างไรก็ดีปัญหาที่ผมเล่าไว้ข้างบนได้รับการบอกเล่าจากพี่ ๆ อาสาสมัครปอดเด็กตั้งที่เป็นห่วงและตกเตือนให้พวกเราคอยสอดส่องระมัดระวังไม่ปล่อยศพออกไปง่าย ๆ แต่ให้ช่วยกันตรวจสอบให้ใกล้ชิด ... เท่าที่ทราบในรอบ 3-4 วันที่พวกเราทำงานกันอยู่ที่วัดบางม่วงเกิดเหตุผิดพลาดจากกรณีเหล่านี้ไม่น้อยมากหรือแทบไม่มีเลยครับ

ความทุเรศในระดับที่เฮเทคขึ้นมาอีกระดับ คือการช่วงชิงจรรยาบรรณข้อมูลการชันสูตร ตลอดจนภาพถ่ายของศพ !!! ะเวหวย มนุษย์พวกนี้จะจรรยาบรรณข้อมูลการชันสูตรไปเพื่อเหตุผลอันใดฤฯ ??? ลองทายกันดูหน่อยมัยครับ ?

ถ้าทุกคนสังเกตในช่วงวิกฤติภัยคลื่นยักษ์สึนามิครั้งนี้ ธารน้ำใจต่าง ๆ ทั่วสารทิศหลังไหลจากทั่วทุกมุมโลกมุ่งหน้าตรงไปสู่ประเทศและท้องถิ่นที่ประสบชะตากรรม มีการบริจาคเงินและข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ รวมมูลค่าเป็นพัน ๆ หมื่น ๆ ล้านบาท เงินบริจาคเหล่านี้ไม่เพียงมุ่งตรงไปยังครอบครัวผู้ประสบภัยเท่านั้น ส่วนหนึ่งจะมอบให้กับหน่วยงานไม่แสวงผลกำไรที่ทำหน้าที่เป็นอาสาสมัครลงไปปฏิบัติการในพื้นที่ นี่ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้กลุ่มก้อนของกลุ่มอาสาสมัครเฉพาะกิจหลายหมู่หลายกลุ่มตั้งตนเป็นใหญ่ขึ้น ตลอดจนจนพยายามทำทุกวิถีทางให้กลุ่มก้อนของตนได้รับการยอมรับ ได้รับการเอื้ออ้างชื่อ ได้รับการทำข่าวประชาสัมพันธ์ และโดยเฉพาะได้รับการยอมรับจาก “คนของประชาชน” ที่มีบทบาทเด่นที่สุดในภารกิจแห่งชาติครั้งนี้ คือคุณหญิงหมอมพรทิพย์ !!! ขอภัยหากผมจำเป็นต้องกล่าวถึงอาจารย์หมอ เนื่องจากพยายามนี้คงไม่มีใครโดดเด่นเท่าท่าน

ด้วยความเคารพ ผมเชื่อว่าในยามนั้นถนนทุกสายล้วนมุ่งหน้าสู่วัดย่านยาว ที่ ๆ ซึ่งคุณหญิงหมอมฯ ทำงานชันสูตรอยู่ที่นั่น บุคคลร้อยพ่อพันแม่ไม่รู้หัวนอนปลายตีน หากมีโอกาสได้เข้าใกล้ชิด ถ่ายภาพร่วมด้วยสักภาพหรือ

ถึงขั้นสามารถบันทึกภาพเคลื่อนไหวว่ามีกรเจรจาหรือประสานงานกับคุณหมอ (ทั้งๆ ที่อาจไม่ได้ทำอะไรมากไปกว่าการเข้าไปทักทายยินดี โดยที่คุณหญิง หมออาจจดจำไม่ได้เสียด้วยซ้ำ !) เพียงเท่านั้นบันทึกสั้นๆ ที่ไม่ได้มีเนื้อหาสาระใดๆ ก็สามารถใช้เป็นเครื่องมือแสวงประโยชน์ได้แล้วแหละครับ ผมได้ยินมากับหูตัวเองชัดสองรูนู่ว่ามีกลุ่มอาสาสมัครกลุ่มหนึ่งกล่าวกับที่ประชุมกลุ่มของตัวเองว่า “ขณะนี้กลุ่มของเราได้รับการยอมรับจากคุณหมอพรทิพย์ให้ประสานงานด้วยแล้ว” ฟังดูเหมือนไม่มีอะไร แต่นัยแอบแฝงมีเต็มเลยครับ

ที่เคยเห็นมากับตาคือเว็บไซต์ของกลุ่มอาสาสมัครบางพวก ขอย้ำว่าบางพวกนะครับ ไม่ใช่ทุกเว็บ ... เว็บไซต์ดีๆ มีอยู่มากมาย แต่เจ้าเว็บบางพวกเหล่านั้นจะแสดงตัวเป็นอาสาสมัครทำงานให้กับศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิในจุดต่างๆ มีการแสดงภาพถ่ายการทำงานและข้อมูลรายชื่อผู้สูญหาย และที่สำคัญบางเว็บไซต์ก็เปิดโอกาสให้ค้นหาข้อมูลภาพถ่ายศพและข้อมูลคนตายได้!!! พร้อมๆ กับการขอรับเงินบริจาคเพื่อสนับสนุนกิจกรรมการทำงานของกลุ่มอาสาสมัครดังกล่าว ... ความสะดุดตาอยู่ที่ลักษณะการรับบริจาคหาได้ระบุว่าเป็นการบริจาคเพื่อสนับสนุนภารกิจเกี่ยวกับสึนามิไม่ แต่จะระบุว่าเป็นการบริจาคให้กับกลุ่มอาสาสมัครนั้นๆ โดยไม่ระบุการนำไปใช้งาน คงมีแต่การโอนเงินเข้าบัญชี ซึ่งแน่นอนว่าคงตรวจสอบติดตามได้ยาก อย่างไรก็ตามถ้าข้อมูลการชันสูตรและภาพถ่ายศพที่มีการบันทึกหมายเลขประจำตัวศพที่ชัดเจนสอดคล้องตรงกันกับฐานข้อมูล (ที่น่าจะเป็นผลงานของทีมแพทย์อาสาสมัครและรัฐบาล) ที่นำไปเผยแพร่บนเว็บเถื่อนเหล่านั้นมาจากไหน ...

ก็ได้จากการจารกรรมไงครับ!!!

เชื่อว่าทุกคนคงเคยได้ยินได้เห็นข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์บ้างนะครับ เกี่ยวกับกรณีการขโมยข้อมูลแม่แต่คุณหญิงหมอฯ ก็ออกมาให้ข่าวเป็นระยะๆ คนเหล่านี้มันร้ายและทุเรศจริง ๆ ครับ ... ขอบอก ✕

สังเอนต์ที่วัดบางม่วง

ชีวิต ช่วงวันที่ 3 มกราคม 2548 ของผมยังมีเรื่องสนุกอีกเรื่องที่ไม่เล่าไม่ได้ครับ สายๆ ของวันนั้น “ต๊อบ” ปรากฏตัวขึ้นที่เด่นที่แดง เขาเป็นนิสิตชั้นปีที่สี่ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหการ จุฬาฯ ลูกศิษย์ก้นกุฎิของผมเอง เนื่องจากทำ senior project อยู่กับผมเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเสมือนจริงด้วย Java3D ผมแปลกใจระคนดีใจเล็กๆ ที่เห็นว่านิสิตชั้นปีที่ 4 วัย 20 ต้นๆ อย่างต๊อบก็คิดถึงการช่วยเหลือสังคมอยู่บ้างเหมือนกัน หาได้เพียงแต่หลงฟุ้งเพื่อกับวัตถุ และสิ่งต่างๆ ในย่านสยามสแควร์อย่างที่นิสิตจุฬาฯ หลายๆ คนเป็นต๊อบเล่าให้ฟังคร่าวๆ ว่านั่งรถของใครสักคนลงมาตั้งแต่เมื่อคืนเพื่อมาเป็นอาสาสมัครที่วัด ผมจึงชักชวนให้เขาอยู่ช่วยทำงานการค้นหาจับคู่ศพอยู่ที่วัดบางม่วงด้วยกัน ซึ่งเขาก็ช่วยทำโดยดูษณี งานแรกๆ ของต๊อบจึงเป็นการตัดเทพกาว ตัดรูปศพบนบอร์ดกับผม ... แต่ดูเหมือนเขาจะไม่ค่อยสนุกกับงานตัดบอร์ดเท่าไรหรอก ชั่วโมงไม่กี่ก็อึดใจต่อมาต๊อบก็ย้ายตัวเองไปประจำอยู่ที่หน้าคอมพิวเตอร์ช่วยชาวบ้านค้นหาข้อมูล และในที่สุดก็ได้ทราบว่าต๊อบนั่งรถไปที่วัดย่านยาวเพื่อช่วยงานกลุ่มคุณหญิงหม่อมฯ ที่นั่น ในขณะที่เช้าวันนั้นผมยังคงวนอยู่กับการตัดเทพ ตัดรูป แปะบอร์ดต่อไปอย่างเงิบๆ รูปจำนวนกว่า 1,600 รูป กำลังถูกทยอยพิมพ์ออกมาอย่างช้าๆ โดยตะวัน

บาย ๆ ของวันเดียวกันนั้น คือปลกลับเข้ามาที่วัดบางม่วงหลังจากมีโอกาสไปช่วยงานด้านระบบสารสนเทศที่วัดย่านยาวอยู่ ๖ บายเต็ม ๆ เขาคงมีโอกาสได้ทดลอง “โปรแกรมพิเศษ” ของทีมงาน ปตท. และ ทศท. ที่คุณหญิงหอมฯ เกริ่นให้เราฟังเมื่อช่วงเช้าที่ผ่านมา คือบอกผมด้วยสีหน้าผิตหวังว่า “วิธีการค้นหาศพของกลุ่มอาจารย์น่าจะดีกว่าที่วัดย่านยาวเป็นร้อยเท่าเลยครับ” แม้เขาจะมีโอกาสอยู่ที่นั่นตลอดช่วงบาย แต่กิจกรรมการช่วยชาวบ้านจับคู่ค้นหาศพที่วัดย่านยาวก็หาได้เกิดขึ้นคึกคักอย่างที่วัดบางม่วงไม่คงมีแต่การกรอกข้อมูลลงในแบบฟอร์มและการค้นหาโดยเจ้าหน้าที่ ชาวบ้านญาติ ๆ ของศพจะถูกกันไว้ที่ด้านนอกงานที่ดื้อไปทำมาจึงเป็นเพียงการก๊อกรู ๆ แก๊ก ๆ อยู่หน้าคอมพิวเตอร์ในส่วน IT ของวัดย่านยาว ... และนั่นก็เป็นเหตุผลที่ทำให้เขากลับมาที่วัดบางม่วงเนื่องเพราะน่าจะมီးอะไรสนุก ๆ ให้ทำเยอะกว่า

เช้าวันต่อมาซึ่งเป็นวันสุดท้ายที่พวกเราทั้งหมดนั่งทำงานอยู่ที่วัดบางม่วง ดื้อไปไม่ไปไหนอีกแล้ว เขาร่วมมือกับสมาชิกคนอื่น ๆ นั่งทำงานค้นหาจับคู่ศพอยู่ตรงนั้นจนเวลาย่ำค่ำซึ่งเป็นเวลาที่พวกเราทั้งหมดเดินทางกลับกรุงเทพมหานครโดยการบินไทยที่สนามบินภูเก็ต

นั่นเป็นเรื่องราวสั้น ๆ ของดื้อปที่ผมอยากบันทึกไว้ แต่ก็อาจยังไม่ใช้สิ่งแสดดีที่สุดที่เกิดขึ้นที่วัดบางม่วงผมพบว่าภายใต้ความวุ่นวายสับสนอลหม่านของสิ่งต่าง ๆ ที่วัดบางม่วง พี่ ๆ อาสาสมัครจากสาธารณสุขจังหวัด (สสจ.) ดูจะเป็นกลุ่มอาสาสมัครที่น่ารักที่สุดแลพวกเขาอย่างดียิ่ง จะเหนื่อยจะร้อน จะอ่อนเพลีย จะป่วยจะใช้ พี่ ๆ สสจ. ซึ่งมีอยู่ด้วยกันหลายคน ผมเองก็จำชื่อเสียงเรียงนามไม่ค่อยจะได้ด้วยซ้ำครับ ต้องขออภัยจริง ๆ จำได้สองชื่อคือพี่เอ็กซ์กับคุณเค เพราะแกส่งต่อฝรั่งมาให้ผมช่วยดูแลบ่อย ๆ และผมก็ไปขออนุ่ขอณีแกอยู่เป็นระยะ ๆ พวกเทพกาว กรรไกร ยาดม ฯลฯ แม้แต่ไปบอกให้พี่แก็คิดยากันบาดทะยักให้ผมก่อนเดินทางกลับกรุงเทพฯ แต่พี่

มีคนพูดให้ได้ยินว่าพี่ๆ ชอบกลุ่มของพวกเราเนืองเพราะแม้จะเป็นอาสาสมัคร แต่ก็แตกต่างจากอาสาสมัครทั่วไป เราตั้งใจทำงานมีเครื่องมือเครื่องมือแปลกๆ ของเราเอง รวมทั้งไม่เคยแสดงให้เห็นว่าลงมาทำหน้าที่อาสาสมัครโดยมุ่งหวังสิ่งใดๆ ความบริสุทธิ์ใจ ความเอื้ออาทรระหว่างพี่ๆ น้องๆ ที่ไม่ได้เคยรู้จักกันมาก่อนจึงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

วันที่เดินทางกลับ พี่ๆ สสจ. เป็นคนจัดหารถตู้มาส่งพวกเราไปสู่นามบินภูเก็ต ก่อนออกเดินทางพวกเขาพร้อมใจกันมาส่งพวกเราถึงที่รถ ล้อลา และแลกเปลี่ยนหมายเลขโทรศัพท์กันไว้เพื่อติดต่อสื่อสารกันในภายหลัง ... เป็นความซาบซึ้งและเป็นสิ่งแสนดีที่ไม่มีราคาค่างวดอะไร แต่ประทับใจครับ ✍

ตอนที่ 17

16 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 19.37 น.

กลับภูเก็ด้วยรถขนนักโทษของกรมคุมประพฤติ

วันสุดท้ายของการทำงาน เข้าวันที่ 4 มกราคม 2548 “สิงห์” พวกเราวิ่งตรงจากเขาหลักเนเจอร์รีสอร์ทมาที่วัดบางม่วงด้วยรถกระบะไรต์ดอกยางของเขาอีกครั้งหนึ่ง เข้าวันนี้เรามีหน้าที่ clear กิจกรรมต่าง ที่พวกเราทำให้ทั้งหมดในรอบ 2-3 วันที่ผ่านมา เพื่อส่งต่องานให้กับทางจังหวัดพังงา เมื่อเราไปถึงที่วัดมีอาจารย์ท่านหนึ่งแนะนำตัวกับเราว่าได้รับการประสานงานจากท่านปลัดจังหวัดให้มารับช่วงงานต่อจากพวกเรา ผมจำชื่ออาจารย์ไม่ได้ แต่จดจำหน้าตาของอาจารย์ได้ดี อาจารย์เป็นผู้ชายรูปร่างเล็กผอมบาง ผิวคล้ำ แบบคนใต้ ผมจึงเริ่มต้นอธิบายให้อาจารย์ทราบเงื่อนไขการทำงานทั้งหมดที่เรา มีตลอดจนแผนงานที่เราคาดหวังว่ามันจะเกิด ... อาจารย์ท่านนั้นสารภาพกับผมตรงๆ ว่า “อาจารย์ครับ (เนื่องจากได้ทราบแล้วว่าผมเป็นอาจารย์จากจุฬาฯ) ถ้าปัญหาที่เกิดขึ้นกับพังงาเป็นปัญหาน้ำท่วม ไฟไหม้ พวกผมคงดูแลจัดการระบบได้ไม่ยาก แต่หากเป็นปัญหาสินามิที่มีคนตายทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติยอดรวมๆ ก็เป็นหมื่นคน ... มันเป็นปัญหาระดับชาติ ที่พวกผมดูแลไม่ไหวหรอกครับ”

แม้จะฟังดูน่าท้อใจแต่ผมก็เข้าใจในประเด็นของจารย์ท่านนั้นนะครับ สิ่งที่ได้ก็คือบอกให้อาจารย์พยายามรับช่วงงานต่อไปให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้

ทำให้ดีที่สุดในกำลังความสามารถจะทำได้ คนในท้องถิ่นที่เท่านั้นที่จะสามารถดูแลรักษางานระบบข้อมูลผู้เสียชีวิตที่เกิดขึ้นในจังหวัดพังงาได้ อย่าให้บุคคลหรืออาสาสมัครทีมอื่นได้นำไปจัดการ ... ตอนสายๆ วันเดียวกันนี้มีคณะนักศึกษามาจากโรงเรียนพาณิชย์แห่งหนึ่งถูกส่งเข้ามาช่วยเสริมหน้าที่ค้นหาศพอีกประมาณ 10 คน เด็กเหล่านี้ส่วนมากเป็นเด็กผู้หญิง อายุราวๆ 16-17 ปี ต่างคนคงไม่ทราบภาระมั่งครับว่าจะถูกส่งมาทำหน้าที่อะไรที่เด่นที่แดงของเรา... ประมาณ 7 ใน 10 คนมีอาการเกือบอาเจียนเมื่อเราเริ่มต้นภารกิจค้นหาข้อมูลศพโดยเปิดภาพถ่ายขนาดใหญ่ให้ดูบนจอคอมพิวเตอร์ ... ด้วยเหตุนี้คนคงมีน้องๆ อยู่เพียง 2-3 คนที่สามารถอยู่ช่วยงานพวกเราได้ในขณะที่คนอื่น ๆ ต้องหมุนเวียนหน้าที่ไปทำอย่างอื่นแทน

งานของวันนี้ หนักยิ่งกว่า 2-3 วันที่ผ่านมา ระบบงานเข้าสู่จุดสมดุลของมันแล้ว “ตะวัน” ยังคงทยอยพริบที่ภาพถ่ายศพด้วยเครื่องพิมพ์อิงค์เจตสีของเขาที่ขามาเอง ผมรับหน้าที่นำภาพไปติดเรียงรายอยู่บนบอร์ด ในขณะที่คนอื่น ๆ ช่วยกันพูดคุยกับชาวบ้านค้นหาศพเป้าหมาย เรื่องประหลาดอย่างหนึ่งสำหรับวันนี้ เราพบว่ากลุ่มกระจกเงาส่งทีมงานของเขาหลายคนปะปนเข้ามาทำงานร่วมกับกลุ่มของเรา ทั้งๆ ที่ 2-3 วันที่ผ่านมาไม่ได้มีการส่งใครเข้ามาจัดการอะไรเลย งานทุกอย่างดำเนินไปโดยฝีมือของกลุ่มช่างภาพอาสาสมัคร ThaiDPhoto และ Nikonian อย่างเราๆ ทั้งสิ้น คนใหม่ๆ ที่เพิ่งเข้ามาพยายามแสดงบทบาทความเป็นผู้นำอย่างเห็นได้ชัด พี่ผู้หญิงคนหนึ่งซึ่งเพิ่งมาถึงออกตัวว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านรูปถ่ายดิจิทัล สั่งให้พวกเราทำอะไรต่อมิอะไรตามความคิดของหล่อน ในขณะที่เรารู้สึกว่า “มันไม่จำเป็นอย่างนั้นแะ” ในขณะที่มีอีก 2-3 คนพยายามทำตัวเป็นเจ้าของก็เจ้าการเจ้าเข้าเจ้าของพื้นที่จะเอาเน็ตเวิร์คตรงนั้น จะต่อคอมพิวเตอร์ตรงนี้ ฯลฯ

บรรยากาศอึมครึมที่ไม่เคยเกิดขึ้นในช่วง 2-3 วันที่ผ่านมา กำลังเกิดขึ้น พร้อมๆ กับความรู้สึกของผมและเพื่อนๆ หลายคนว่าดูเหมือนจะมีสลายหายไป เดี๋ยววันเวียนอยู่รอบตัว ... การพูดจากันระหว่างผมและตะวัน หรือคน

อื่น ๆ ดูเหมือนกำลังถูกจับตามองโดยใครบางคน มีบุคคลผู้ไม่ประสงค์จะออกนามเดินเฉียดไปเฉียดมาเพื่อฟังการสนทนาของเราเป็นระยะ ๆ ...

เหมือนจะมีใครบางคนกำลังพยายามทำอะไรบางอย่างไม่ชอบมาพากลอยู่นะครับ”

ช่วงสาย ๆ พี่ปลัดสมบัติเรียกผมให้เข้าไปรับหนังสือราชการสำหรับติดต่อกับสายการบินไทย มีรายชื่อสมาชิกของพวกเราแนบไปด้วยเพื่อใช้ในการขอรับการอนุเคราะห์ที่นั่งบนเครื่องบินเพื่อเดินทางกลับ ผมพบว่ามี “ผู้ไม่ประสงค์จะออกนามท่านหนึ่ง” พยายามสอบถามพวกเราว่าได้หนังสือดังกล่าวมาอย่างไร พวกเราเป็นใคร ทำไมทางจังหวัดพังงาถึงทำหนังสือนำดังกล่าวให้ ฯลฯ ไม่มีใครอยากตอบอะไร เราบู๊วว่าด้วยบรรยากาศอึมครึมแบบนั้น การพยายามเร่งงานให้มากที่สุดที่จะทำได้ สงบปากสงบคำ และเดินทางกลับกรุงเทพฯ โดยสวัสดิภาพน่าจะเป็นสิ่งที่ดีที่สุด

ผมตกลงกับสมาชิกทุกคนในทีมว่าเราจะจองเที่ยวบินของการบินไทยเที่ยวรองเที่ยวสุดท้ายของคืนนั้นเดินทางกลับกรุงเทพฯ เพื่อเปิดโอกาสให้เรามีโอกาสทำงานให้มากที่สุดเท่าที่เราจะทำได้ และเป็นการป้องกันเผื่อให้เรามีไฟล์ท์สำหรับเดินทางกลับแน่นอน (อย่างน้อยก็ไม่พลาดเที่ยวสุดท้ายแหละนะ) หลังจากจองตั๋วเครื่องบินแล้ว ภารกิจหลักของพวกเราในการช่วยกันจับคู่ศพ และญาติก็ดำเนินไปอย่างคึกคัก ไม่มีใครบ่นอะไร ไม่มีใครพูดอะไร ต่างคนต่างทำหน้าที่ของตนเองไป ทำให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้

เมื่องานของเราจบลงในวันนั้น เราฝากฝังงานให้กับพี่ สสจ. และเพื่อน ๆ บางคนที่ย่างแผนจะอยู่ทำงานต่อ ... เวลาประมาณ 18.30 น. ก็เป็นเวลาที่เราสมควรเดินทางออกจากวัดบางม่วงไปสู่สนามบินภูเก็ตได้ ไฟล์ท์ที่เราจองไว้จะออกเวลา 21.30 น. เราควรไปถึงสนามบินกันราว ๆ 20.30 น. นั้นหมายความว่าเรามีเวลาสำหรับการเดินทางด้วยรถไปที่สนามบินประมาณ 2 ชั่วโมง ...

พี่ สสจ. จัดรถขนส่งนักโทษจากกรมคุมประพฤติให้เรา !!!

เป็นอีกหนึ่งความฮาที่เราได้รับจากประสบการณ์มันส์ ๆ ที่วัด

บางม่วง ... รถของกรมคุมประพฤติเป็นรถตู้ธรรมดาที่ได้รับการดัดแปลงเพื่อป้องกันกรลอบหนีของนักโทษ ประตูจะเปิดได้จากภายนอกตัวรถเท่านั้น หน้าต่างทุกบานมีซี่กรงป้องกันนักโทษทุบกระจกเพื่อพังห้องโดยสารหนี และห้องโดยสารด้านหลังกับห้องคนขับก็มีการใส่ซี่กรงป้องกันการทำอันตรายคนขับอีกเช่นกันพวกเราทุกคนรู้ว่าหากระหว่างทางมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นกับรถคันนี้พวกเราต้องติดอยู่ในตัวรถอย่างไม่มีทางลอบหนีเป็นแน่แท้ ผู้คนที่พบเห็นพวกเราคงตกใจหากเห็นเราถูกคุมขังอยู่ในรถ และถูกปล่อยเป็นอิสระโดยไม่มีผู้คุมที่สนามบินภูเก็ต

การโอ้อ้อเริ่มต้นขึ้น ... การล่ำลา การถ่ายทอจดความทรงจำดี ๆ ระหว่างพวกเราและกลุ่มพี่ ๆ อาสาสมัคร สสจ. ดำเนินไปเรื่อย ๆ กว่าที่เราจะตั้งต้นเดินทางออกจากจังหวัดพังงาได้ก็ปาเข้าไปถึงเวลาประมาณ ๑ ทุ่มตรง ... รถตู้กรมคุมประพฤติพาเราไปถึงสนามบินภูเก็ตอย่างเฉียดฉิว จวนเจียนที่เครื่องบินจะออกเดินทาง ... การนั่งอุดอู้อยู่ในรถที่สภาพไม่ค่อยจะสะดวกสบายนักทำให้ผมเกิดอาการเมารถ วินาทีที่ประตูรถถูกเปิดออก ผมก็วิ่งแจ้นเข้าไปประเบิดอาเจียนในห้องน้ำของสนามบินภูเก็ตทันที โอ๊ย ๆ ๆ ๆ

ทุกอย่างกำลังจะจบลงแล้ว ...

ผมกำลังจะกลับบ้านเสียที ✍

ตอนที่ 18

18 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 20.43 น.

TG920 พากลับบ้าน

ไม่มีงานเลี้ยงใดไม่เลิกรา โกวเลี้ยงว่าไว้เช่นนั้น มหาภาพยส์สินามิ ภาคแรกที่ผมเดินทางไปผจญภัยอยู่ 4 วันเต็มๆ กำลังจะจบลง ... แต่ผมก็ไม่ทราบหรือจนกระทั่งว่าในเวลาต่อมากลุ่มของเราถูกตามให้กลับไปสานงานต่อที่งานใหม่อีกครั้งในหนึ่งอาทิตย์ถัดมา รอบที่สองนี้เราลงไปอยู่กันที่วัดย่านยาว ๖ สัปดาห์เต็มๆ และได้รับบทเรียนแสบๆ คันๆ ชนิดยากจะลืมเลือนหนักยิ่งกว่าเก่า บทละครสี่วันที่กำลังจะผ่านไปเป็นเหมือนภาคกำเนิดตัวละครเอก ในขณะที่เจ็ดวันในภาคที่สองเป็นหนังบู๊ล้างผลาญที่มีคนตายเกลื่อนเลือดท่วมจอ ฮ่าๆ ว่ากันไปนั้น หากมีเวลาจะพยายามเล่าให้ได้รับฟังกันครับ ... ถ้าใครอยากรู้จัก “ตี๋ร่วง” “ตี๋อ้วน” “ตี๋จ๋อง” “หมวยเซิด” และคนอื่นๆ พร้อมทั้งผลงานของพวกเขา ว่างๆ ลองแวะเวียนกลับมาอ่าน blog ภาคใหม่ของผมนะครับ ... :)

พวกเราเดินทางมาถึงสนามบินภูเก็ตในเวลาเกือบ 2 ทุ่มได้กระมังครับ เมื่อเช็คอินแล้ว เวลาขึ้นเครื่องของเราคือ 20.10 น. เราจึงได้วิ่งกันกระหืดกระหอบเพื่อไปขึ้นเครื่องให้ทัน ใครจะป้รู้อะไรการบินไทยเมื่อเมตตาคตัวฟรีให้เราแล้วจะเมตตารอคอยพวกเราหากทำให้เครื่อง delay หรือไม่ ... บนเครื่องบินผมแสนเหนื่อยอ่อน ... หลับตาคิดถึงสิ่งที่จะได้พบที่กรุงเทพฯ

บอกไม่ถูกครับ ... เป็นความรู้สึกเต็มอ้อมหัวใจพองโต ... ที่ได้มีโอกาส
ลงมาเป็นอาสาสมัครที่ศูนย์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิที่จังหวัดพังงาในครั้งนี้
.... ความรู้ความสามารถที่มีได้ใช้เต็มที่โดยไม่ตั้งใจครับ

ลาก่อนครับวัดบางม่วง ... และขออำนาจพรให้กับวิญญาณผู้
ประสบภัยทุกดวงที่อยู่ที่นี่

ขอให้ได้มีโอกาสเดินทางกลับบ้าน ไปในที่ ๆ พวกท่านทั้งหลาย
ควรจะไปนะครับ ... ✍

ตอนที่ 19

26 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 14.55 น.

ปิดเล่ม

ผมเลือกที่จะเขียนตอนที่ 19 ของบันทึกบางม่วงหลังจากที่จบบันทึกใน blog ไปเรียบร้อยแล้ว และเดิมทีก็ตั้งใจว่าจะไม่เขียนอะไรต่อไปอีก โดยเฉพาะกับเรื่องราวที่ได้ไปพบเจอมาระหว่างที่เดินทางไปเป็นอาสาสมัครรอบที่สองที่วัดย่านยาววัดที่ตกเป็นข่าวความขัดแย้งความวุ่นวายต่างๆ อยู่มาหลายต่อเมื่อผมได้รับเมตตาจากสำนักพิมพ์ฟิลิกส์เซ็นเตอร์ให้มีโอกาสจัดพิมพ์หนังสือนี้เป็นเรื่องเป็นราวขึ้นมา ก็คิดว่าน่าจะ得以ให้ข้อมูลที่ผมรู้เท่าที่พอจะให้ได้และจะพยายามให้กระทบกับบุคคลอื่น ๆ น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

การเขียนบันทึกเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่ผมได้สัมผัสที่ “วัดย่านยาว” หรือชื่ออย่างเป็นทางการว่า “วัดนิกรวราราม” ซึ่งตั้งอยู่ในเขตตำบลตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ในระหว่างวันที่ 11-17 มกราคม 2548 ดูเหมือนจะเป็นดาบสองคมสำหรับผมคมด้านหนึ่งผมคงได้มีโอกาสจดบันทึกสิ่งที่ผมเห็น สิ่งที่ผมเข้าใจ สิ่งที่ผมรู้สึกรับรู้จากโลกทัศน์ของตนเองที่ไม่เกี่ยวกับผู้ใด ซึ่งผมยอมรับว่าอาจผิดพลาดและไม่ตรงกับข้อเท็จจริงที่ใครๆ อายากให้สังคมเข้าใจก็ได้ โลกกลมๆ โบนัสมีมุมให้เลือกมองหลายด้าน หลายมุม หลายทิศทางเสมอ คงต้องยอมรับว่าในบางคราวเราเองต่างหากที่เป็นคนเลือกมองมุมหนึ่ง และละเลยไม่ยอมรับหรือเผื่อใจให้กับมุมอื่นๆ ที่เหลืออยู่ บันทึกที่ผมจะเขียนในบทนี้เป็นสิ่งที่ผมรับรู้ในฐานะของอาสาสมัครตัวเล็ก ๆ ธรรมดาๆ ที่นั่งทำงานอยู่ในเต็นท์พลาสติกริมถนนที่หน้าประตูวัดย่านยาว

ในอีกคมหนึ่งของตาด ก็อย่างที่ทราบกันนะครับที่วัดย่านยาวมีคน
 ดัง ๆ ของสังคมเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยมากมาย หลายคนเป็นคนที่สังคมจับตามอง
 เป็นที่รวมของศรัทธา เป็นศูนย์กลางของพลังมวลชน ในขณะที่อีกหลาย ๆ
 คนก็เป็นเป็นอะไรบางอย่างที่ตั้งอยู่ในทิศตรงกันข้าม ด้วยความมากมาย
 หลากหลายนี้แหละครับที่ก่อให้เกิดความยากลำบากในการทำงาน อาสาสมัคร
 หลายคนที่มีความตั้งใจดีต่อเพื่อนร่วมชาติต่อสังคมต่ออุดมการณ์อะไรบางอย่าง
 จะทอดอຍและอยากกลับบ้านก็ด้วยเรื่องแปลก ๆ ที่เกิดขึ้นจากความหลากหลาย
 ที่นี้ การวิพากษ์วิธีคิดวิธีปฏิบัติของบุคคลทั้งหลายเหล่านี้หากไม่ดูทิศทางลม
 ไม่ศึกษากระแสสังคมให้ดีก็ถึงแต่จะสร้าง ความฉิบหายให้ผู้พุดมากกว่าจะเป็น
 เรื่องดี คมด้านนี้น่ากลัวครับ

หลังจากที่พวกเราสลายตัวกลับกรุงเทพฯ ไปหมดแล้วในคืนวัน
 อังคารที่ 4 มกราคม 2548 แม้เราจะรู้สึกว่าการกิจของเราที่วัดบางม่วงสิ้นสุด
 ลงแล้ว เนื่องจากมีนโยบายให้ยุติการชันสูตรศพที่วัดบางม่วงและต้องการ
 ให้ยุบไปรวมศูนย์กันที่วัดย่านยาว นัยว่าเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของ
 การบริหารจัดการ แต่อะไรบางอย่างก็ดูเหมือนยังคงค้างคาอยู่ในใจของพวกเรา
 ผมรู้สึกว่าความไม่พร้อมสรรพในหลายสิ่งหลายอย่าง โดยเฉพาะการจัดการ
 ระบบงานที่ผมกล่าวถึงในตอนี่ 14 “อาสาสมัครมืออาชีพ” น่าจะได้รับการ
 แก้ไขปรับปรุง หรือวางระบบ วางขั้นตอนกันใหม่ ความค้างคาใจในส่วนนี้ทำ
 ให้วิญญานอาสาสมัครในกันบึ้งของความคิดรำร้อบอกให้กลับไปฟังา
 อยู่เนือง ๆ

ก่อนกลับกรุงเทพฯ เราส่งมอบคอมพิวเตอร์ที่ยืมมาคืนให้กับ
 ศูนย์คอมพิวเตอร์ของโรงพยาบาลตะกั่วป่า ตลอดจนไฟล์ข้อมูลผลการ
 ชันสูตรต่าง ๆ ที่เรามีก็ได้ทยอยส่งต่อให้กับผู้ดูแลระบบสารสนเทศที่วัดย่านยาว
 ที่ซึ่งเราและใคร ๆ ที่ก้มหน้าก้มตาทำงานกันอยู่ที่วัดบางม่วงต่างก็เชื่อว่าน่าจะ
 มีระบบการจัดการที่ดีพร้อมสมบูรณ์แบบมากกว่า

เรื่องตลกเรื่องแรกตามมาทันทีในวันถัดมาเมื่อผมตื่นขึ้นในตอนเช้า
 ของวันที่ 5 มกราคม 2548 **ข่าวเล็ก ๆ ทั่อนหนึ่งในหน้าหนังสือพิมพ์ระบุว่า**
“โปรแกรมเมอร์อาสาสมัครที่วัดบางม่วงน้อยใจไม่มีใครเหลียวแล ขนข้อมูล
และเซิร์ฟเวอร์หนีกลับกรุงเทพฯ !” ตามติดด้วยการให้ข่าวว่ามีกรจารกรรม

เครื่องเซิร์ฟเวอร์ฐานข้อมูลการชั้นสุตรศพที่วัดบางม่วง ชาวที่ว่านี้เกิดขึ้นได้หลังการถอนตัวออกไปของกลุ่มพวกเรา ซึ่งหากจะบอกตรงนี้ว่าค่อนข้างจะทำงานขวางผลประโยชน์ของบุคคลบางกลุ่มก็คงไม่ผิดนักครับ สี่วันที่ผ่านมาเราพยายามจ่ายงานคืนให้กับหน่วยงานของรัฐแทนที่จะปล่อยให้อาสาสมัครอิสระเป็นผู้กุมข้อมูลไว้โดยลำพัง ชาวที่เกิดขึ้นแม้จะไม่มีภารกิจที่โดยตรงมาที่เรา (เพราะไม่มีใครรู้ว่าเราเป็นใครนี่ครับ เรามาของเราเงียบ ๆ และจากไปเงียบ ๆ เหมือนกัน ฮ่า ๆ ๆ ก็คงจะมีแต่เพียงพี่ ๆ สสจ. และส่วนการปกครองจังหวัดพังงาบางท่านเท่านั้น ที่รู้ว่าพวกเราทำอะไรกันที่วัดบางม่วง) แต่เราก็อู้ว่าน่าจะเกิดจากสาเหตุใดและน่าจะเป็นการโยนเผือกร้อนมาให้เรามากกว่ากลุ่มอื่น การพูดคุยกันในประเด็นดังกล่าวผ่านทางโทรศัพท์และ MSN เริ่มเกิดขึ้นพวกเราเริ่มชักชวนกันลงไปสานงานต่อก่อนงานใหม่ที่พังงากันอีกครั้ง แต่คราวนี้จังหวะเวลาคือสิ่งที่เรากำลังรอคอย

ข้อมูลตัวเลขที่น่าสนใจที่ได้รับการเปิดเผยในเวลาต่อมาคือ ด้วยเวลาเพียง 3-4 วันที่วัดบางม่วง เราสามารถช่วยทางจังหวัดพังงาจับคู่และคืนศพให้กับญาติ ๆ ได้กว่า 250 ศพ แม้จะเป็นตัวเลขจำนวนเล็กน้อยเมื่อเทียบกับจำนวนศพทั้งหมดในจังหวัดที่มีรวมกันอยู่กว่า 4-5 พันศพ แต่ถ้าพิจารณานบนพื้นฐานที่ว่าวัดบางม่วงมีศพถูกเก็บอยู่ประมาณ 1,600 ศพ ตัวเลขการปล่อยศพ 250 ศพ ที่วัดบางม่วงในเวลา 3-4 วัน ก็นับเป็นยอดการปล่อยศพที่สูงที่สุดในรอบระยะเวลา 2 อาทิตย์หลังเกิดเหตุสึนามิ และเป็นยอดที่ยังคงสูงที่สุด ไม่มีใครลบสถิติได้จนแม้จะล่วงเลยไปถึงวันที่ 17 มกราคม 2548 วัดสุดท้ายที่เราลงไปช่วยงานกันที่วัดย่านยาวในจำนวนนี้ได้ทราบจากจังหวัดว่ามีความผิดพลาดต่ำมาก และกรณีที่พลาดก็เกิดจากความจำสับสนของญาติผู้เสียชีวิตเอง มิได้เกิดจากกระบวนการทำงานของพวกเราทั้งหมดช่วย ๆ กันสร้างขึ้นมา

ความอึดอัดจากการติดตามข่าวสารต่าง ๆ ทั้งจากโทรทัศน์หน้าหนังสือพิมพ์ และการโทรศัพท์สอบถามโดยตรงกับมิตรสหายที่พวกเราอยู่ที่จังหวัดพังงา ทำให้การติดต่ออย่างเป็นทางการกับส่วนการปกครองจังหวัดพังงาที่รู้จักที่มาที่ไปของกลุ่มพวกเราหมดแล้วเริ่มต้นขึ้น และนำไปสู่แผนงานและการออกจดหมายราชการขอตัวพวกเราจากต้นสังกัดไปเป็นอาสาสมัครรอบที่สองที่วัดย่านยาว

ทริปที่สองนี้ น้องป้อม อาจารย์บอล แบนด์ เจน และแมกซ์ ล่วงหน้า
นำลงไปก่อน พวกเขาได้รับความเมตตาจากทีม IT ของบริษัท ปตท. จำกัด
(มหาชน) บริษัท ทศท คอร์ปอเรชั่น (มหาชน) และบริษัทสามารถคอปเปอร์เรชั่น
ให้ใช้พื้นที่ในเต็นท์ติดตั้งเครื่องปรับอากาศที่ตั้งอยู่หน้าวัดย่านยาวเป็นที่ทำงาน
ระบบฐานข้อมูล ทั้งมีจุดเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านดาวเทียม
ติดตั้งอยู่ในเต็นท์ดังกล่าวด้วย ต้องกราบขอบพระคุณบริษัททั้งสามนี้ด้วยครับ
ที่ได้ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับการทำงานของพวกเราทั้งหมด

ผม บอมม์ น้องปลา และน้องปราง ออกเดินทางลงไปจังหวัด
พังงาโดยอาศัยสายการบินนกแอร์ในตอนเช้าของวันอังคารที่ 11 มกราคม 2548
โดยมีตะวันตามลงมาสมทบในตอนสายของวันเสาร์ที่ 15 มกราคม ทุกอย่าง
ราบรื่นดีครับ อย่างไรก็ตามการเดินทางครั้งนี้ติดปัญหาเล็กน้อยเกี่ยวกับเรื่อง
ตัวเครื่องบิน แต่กลุ่มของเราก็ได้รับความช่วยเหลือโดยตรงจากคุณสินพันธ์
ชุมสาย รองประธานบริหารฝ่ายการตลาดของบริษัทนกแอร์ ต้องขอกราบ
ขอบพระคุณในความเมตตาครั้งนี้ด้วยครับ ผมมีความประทับใจมาก ๆ
กับการช่วยเหลือที่ได้รับซึ่งเกิดขึ้นในเวลาเกือบเที่ยงคืนของวันที่ 10 มกราคม
2548 !!!

เมื่อไปถึงสนามบินภูเก็ตเวลาราวสิบนาฬิกาเศษ ส่วนการปกครอง
จังหวัดพังงาส่งรถตู้มารับพวกเราทั้งหมดตรงไปที่วัดย่านยาวทันที ดูเหมือน
กำลังมีอะไรบางอย่างรอคอยพวกเราอยู่ที่นั่น “พีสมรภัษ” เป็นคนขับอาสาสมัคร
ที่ขับรถมารับเรา และอยู่ด้วยกันตลอดระยะเวลา 7 วัน แกเป็นคนท้องถื่น
ที่ดูใสซื่อ น่ารัก และให้ความช่วยเหลือพวกเราในทุกๆ เรื่องอย่างดียิ่งครับ
ในวันเดินทางกลับแกยังมีน้ำใจโทรศัพท์มาสอบถามสารทุกข์สุกดิบของพวกเรา
ดูแกจะเป็นห่วงพวกเรามาก เหมือนพี่ชายที่เป็นห่วงน้องๆ ต่างสายเลือด ทั้งๆ
ที่ทริปนี้ก็เป็นครั้งแรกที่เราได้รู้จักกับแก ... สุดท้ายขอขอบคุณพีสมรภัษ

ราว 12 นาฬิกาเศษ ของวันที่ 11 มกราคม 2548 ที่หน้าวัดย่านยาว
พวกเราทั้งหมด 9 ชีวิตก็พบกัน

บรรยากาศอีมีคริมแบบแปลก ๆ ที่แตกต่างโดยสิ้นเชิงกับที่วัดบางม่วงเกิดขึ้นที่นั่น สมาชิกที่ล่องหน้านำลงมาบอกกับผมสั้น ๆ ว่าการทำงานที่วัดย่านยาวไม่ได้ง่ายและสนุกสนานเหมือนที่วัดบางม่วงเราไม่สามารถช่วยเหลือชาวบ้านค้นหาศพได้เหมือนอย่างที่เราเคยทำ กฎระเบียบต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมายพร้อม ๆ กับความยากลำบากในการเข้าถึงฐานข้อมูลการชันสูตรที่พวกเรานั่งทำมาเองกับมือ !!!

ไฟล์ข้อมูลการชันสูตรที่เราส่งไปให้กับหน่วยปฏิบัติการ IT ของวัดย่านยาวเมื่อสัปดาห์ก่อน กำลังถูกนำไปเข้าสู่ “กระบวนการทำความสะอาดข้อมูล” (Data Cleansing) โดยแบ่งงานส่วนหนึ่งให้กับทีม IT ของบริษัท ปตท. และอีกส่วนหนึ่งให้กับทีม IT ของบริษัท ทศท. กลุ่มของน้องป้อม ที่ล่องหน้าลงมาก่อนผมเพื่อช่วยกันพัฒนาโปรแกรมสืบค้นต่อจากที่ได้เคยทำไว้ที่วัดบางม่วงได้รับอนุญาตให้เข้าถึงข้อมูลตัวอย่างบางส่วนเพียงเล็กน้อย ความยากลำบากในการทดสอบโปรแกรมสืบค้นของพวกเรา กำลังเริ่มต้นขึ้น ดูเหมือนทุกคนจะไม่สนุกกับงานใหม่ที่ลงมาทำกันเลย

ก่อนจะเริ่มต้นทำอะไรต่อไป “น้องป้อม” บอกกับผมว่า “อาจารย์เดินเข้าไปในวัดให้ได้ก่อนเหอะแล้วค่อยคิดทำอย่างอื่น”

ผมงง ๆ กับคำพูดของน้องป้อม แต่ของแบบนี้ไม่ลองก็ไม่รู้ เด็กกะโปโลในชุดเสื้อยัดสีดำกับกางเกงยีนส์เก่า ๆ สะพายกระเป๋าถือกล้องตัวเก่งไว้ที่ป่า (ผมหนะยังเด็กอยู่จริง ๆ นะครับ) ก็ลองของด้วยการเดินดุ่ม ๆ ตรงไปที่ประตูวัดย่านยาวโดยไม่พูดจาอะไร

ที่ประตูทางเข้าหน้าวัดย่านยาว มีทหารในชุดพรางสีเขียวหลายนายยืนอยู่ตรงนั้น รวมทั้งมีการเอารั้วเลื่อนมาขวางปิดทางไว้ด้วย มองดูคล้ายด่านตรวจของตำรวจบนถนนเส้นต่าง ๆ ตอนดึก ๆ เลยหละครับ วินาทีที่ผมจะเดินผ่านเข้าไป ฝรั่งหัวทอง 2 นายในชุดหมีสีขาว สวมแว่นตาสีดำร่างกายใหญ่โตเดินตรงเข้ามาผลักอกผม

ขออนุญาตพูดหยาบ ๆ ว่า “มันผลักอกผมจริง ๆ ครับ”

แล้วก็ตั้งคำถามเป็นภาษาอังกฤษสำเนียงไม่สื่อว่าเป็นมิตร ว่า “Where do yo want to go ?” ... เหมือนจะถามผมว่า

“เฮ้ย เอ็งจะไปไหนวะ ?”

บอกตรง ๆ ครับ ผมไม่ชอบสำเนียงที่ฝรั่งนั่นถามผมเลย ถึงเอ็งจะเป็นเจ้าหน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมายให้มาทำหน้าที่เป็น “ยามเฝ้าประตูวัด” แต่เอ็งก็ไม่มีสิทธิ์มาฉกฉวยและขู่ขวัญเอาคนไทยที่เป็นเจ้าของแผ่นดินนี้ ยิ่งเมื่อคิดไปถึงชาวบ้านตาดำ ๆ ที่สูญเสียญาติพี่น้องไปกับเหตุสึนามิ และคาดเดาว่าศพที่กำลังค้นหาอาจนอนเรียงรายอยู่ด้านในของวัดย่านยาว จิตใจของพวกเขา ย่ำแย่อยู่แล้ว ชาวบ้านที่ไม่เข้าใจภาษาอังกฤษถ้ามาเจอบรรยากาศแบบนี้คงขวัญหนีดีฝ่อไม่อยากจะผ่านเข้าเขตวัดไปทำอะไรต่อมิอะไร

มีชาวบ้านหลายคนยืน ๆ นั่ง ๆ อย่างหมดที่พึ่งอยู่ที่หน้าประตูวัดย่านยาว การได้มีโอกาสไปนั่งชิลอยู่กับพวกเขาตรงนั้นหลาย ๆ รั้ว ความทุกข์ที่มี ทำให้ผมรู้สึกเศร้าอยู่ในใจ ผมเชื่อว่าผู้คนที่ผ่านไปผ่านมาแถวนั้นเป็นพยานกับสิ่งที่เกิดขึ้นตรงนั้นได้

ผมตอบฝรั่งเฝ้าประตูวัด 2 คนนั้นไปหน้าตาเฉยโดยแสดงท่าทีให้เห็นว่า “ผมไม่กลัวผีนะครับ ไม่ต้องขู่ก็ได้” ผมมาหาคนข้างในได้นัดไว้ล่วงหน้าแล้ว เขาชื่อ “พีตี้อ้วน” (“พีตี้อ้วน” เป็นนามสมมติ เป็นตัวละครในนิทานหลอกยามของผมที่ไม่พ้องรูปไม่พ้องเสียงไม่พ้องอะไรสักอย่างกับบุคคลหนึ่งบุคคลใด กรุณาอย่าพยายามนำไปเทียบเคียงหรือจินตนาการว่าเป็นคนนั้นคนนี้ครับ จะเหนื่อเยเปล่า)

ฝรั่งชะงักเล็กน้อยก่อนจะบอกให้ผมไปลงชื่อในสมุดบันทึกที่หน้าวัด และรับเทปกาวยสี่เหลี่ยมเขียนชื่ออย่างง่าย ๆ ด้วยปากกาเคมีสีน้ำเงินมาแปะไว้ที่หน้าอก ก่อนจะอนุญาตให้ผมเดินผ่านเข้าไปได้โดยชิว

“อารายวะ บทจะยากก็ยาก บทจะง่ายก็ง่ายซะงั้น”

ผมแหวะเข้าไปหาพีตี้อ้วนตามที่บอกกับฝรั่ง ระหว่างทางเกิดความคิดขึ้นมาว่าหากมีโอกาสได้พูดคุยได้แสดงเจตนาธรรมกับคุณหญิงหมอพรทิพย์สักเล็กน้อยว่าพวกเราลงมาทำอะไรกันก็น่าจะเป็นสิ่งที่ดีจึงเดินตรงเข้าไปที่ศาลาด้านในวัดซึ่งเป็นที่ทำการของทีมสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ กระทรวงยุติธรรม ผมแจ้งเจ้าหน้าที่ ๆ นั่งอยู่ด้านหน้าว่ามาพบ “พีตี้อ้วน” ซึ่งนัดไว้ บังเอิญแกลไม่ว่างกำลังนั่งคุยกับใครสักคนอยู่ที่โต๊ะทำงานเจ้าหน้าที่จึงจัดให้ ผมนั่งรอที่

เก้าอี้พลาสติกซึ่งวางอยู่ตรงหน้าของที่นั่งทำงานของผู้ชายรูปร่างสันทัดคนหนึ่ง
สังเกตเห็นป้ายชื่อระบุว่าเป็นข้าราชการระดับ 3 สังกัดสถาบันนิติวิทยาศาสตร์
บังเอิญผมจดจำรายละเอียดไม่ได้นะครับไม่ทราบว่า พี่แกนั่งทำอะไรอยู่ แกลง
หน้าขึ้นมามองผมอย่างงง ๆ แล้วก็ก้มหน้าก้มตาทำอะไรของแกต่อไป

นั่งเงิบ ๆ อยู่นาน ... จนผมรู้สึกว่าการขยับเนื้อขยับตัวทำอะไร
บางอย่างบ้างเดี๋ยวตะคริวจะกินให้เสียสุขภาพหมดจะเป็นอุปสรรคต่องานอาสาสมัคร
ผมจึงเริ่มต้นบทสนทนากับพี่ระดับ 3 ว่า

“พี่ครับ ๆ ไม่ทราบว่าคนที่นั่งทำงานอยู่ตรงนั้นใช้คุณหมอมรพิทย์
หรือเปล่าครับ ?”

พูดพลางผมก็ชี้นิ้วไปที่ผู้หญิงรูปร่างผอมบางทรงผมมีเอกลักษณ์
เฉพาะตัวที่นั่งทำงานบนพื้นอยู่กับคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กที่วางอยู่บนโต๊ะเล็ก ๆ
ซึ่งทำขึ้นง่าย ๆ จากโลหะผไทด้วยสีขาว

พี่สี่สามชายตามองตามนิ้วของผมไป และหันมาพยักหน้าส่ง
สัญญาณให้โดยไม่ยิ้มและไม่พูดว่าอะไรหนึ่งครั้ง จากนั้นแกก็ก้มหน้าก้มตา
ทำอะไรของแกเงิบ ๆ ต่อไป ผมเดาว่าแกคงยิ้มเยาะในใจคิดว่าตีน้อยนี่ตกลง
มาถึงวัดย่านยาวคนไหนคือคุณหมอมรพิทย์ที่โด่งดังก็ยังไม่รู้จัก ...

เงิบ ... ไม่มีคำพูดใด ๆ

ผมนั่งอยู่ตรงนั้นอีกครู่หนึ่งก็เริ่มบทสนทนาต่อไป

“ขอโทษนะครับพี่ครับ ขอเวลาสักนิดเถิดนะครับ รบกวนพี่เอานามบัตร
ของผมให้คุณหมอมรพิทย์ที่นะครับ แล้วฝากเรียนคุณหมอว่าหากคุณหมอมีเวลา
ผมขออนุญาตพบและคุยด้วยสัก 2-3 นาที หากคุณหมอไม่สะดวกก็ไม่ใช่ไร
ครับ”

พูดพลางผมก็ยิ้ม และส่งนามบัตรของตัวเองที่ระบุว่าเป็นข้าราชการ
อาจารย์สังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ ให้กับพี่สี่สามไป

พี่สี่สามมีท่าทีค่อนข้างเฉยเมย รับนามบัตรของผมไปถือไว้ในมือ
ข้างหนึ่งโดยยังไม่ละสายตาไปจากบางสิ่งที่แกกำลังทำอยู่บนโต๊ะ ครู่หนึ่งผม

สังเกตเห็นแก่อ่านข้อความในนามบัตรของผมผ่าน ๆ แล้วก็ทำหน้าสะดุดก็เหมือนไม่เชื่อสายตาตัวเอง แกมองหน้าผมสลับกับนามบัตรอยู่ 2-3 ที่ก่อนจะพูดขึ้นด้วยเสียงเบา ๆ

“รอสักครู่ นะครับ เดี่ยวผมเอาไปให้คุณหมอบริษัท”

แล้วแกก็ลุกขึ้นเดินตรงไปที่คุณหมอบริษัท ... คุณหมอบริษัทนามบัตรของผมไว้ แต่ดูที่ทำแล้วเข้าใจว่าคุณหมอบริษัทกำลังยุ่ง แกจึงผลุบหายเข้าไปด้านหลังของศาลา และไม่กลับมาที่โต๊ะโรงศพอีก

ผมนั่งรออยู่ครู่ใหญ่ ๆ ไม่มีความเคลื่อนไหวใด ๆ นอกจากพีชีสามกลับมารายงานว่าได้มอบนามบัตรให้คุณหมอบริษัทแล้ว อีกสักครู่ถ้าคุณหมอบริษัทเวลาอาจจะแวะมาคุยกับผมบ้าง พูดพลางผมก็เห็นยิ้มแรกของพีชีสาม ...

ยิ้มมิตรภาพที่แลกมาด้วยนามบัตร ... :)

ผมย้ายโต๊ะไปนั่งคุยกับ “พีชีอ้วน” ที่นั่งอยู่ใกล้ ๆ และเสร็จธุระของแกแล้ว มีเวลานั่งคุยไปเนิ่นนานกว่า 3 ชั่วโมง ได้ฟังพีชีอ้วนเล่าเรื่องเกี่ยวกับระบบสารสนเทศที่วัดย่านยาวมากมาย ได้รับรู้ระบบความปลอดภัยของข้อมูลการชันสูตรที่แสนซับซ้อน ได้รับรู้การพัฒนาโปรแกรมค้นหาข้อมูลการชันสูตรศพที่ยิ่งใหญ่พิสดาร ประสิทธิภาพสูง ... เรียกได้ว่าหลังสิ้นสุดบทสนทนาระหว่างผมกับพีชีอ้วน ผมก็มึนศีรษะไม่สามารถรับรู้อะไรได้โดยง่ายอีกต่อไป ผมลาออกมาจากโต๊ะทำงานของพีชีอ้วนเมื่อเวลาราว 5 โมงเย็น ในใจอยากพักผ่อนอย่างยิ่ง อยากอาบน้ำ อยากนอนสักคืน

เดินออกมาจากศาลาวัดที่ถูกแปลงสภาพเป็นศูนย์ปฏิบัติการระบบสารสนเทศ เพียงชั่วครู่ผมก็พบกับคุณหญิงหมอบริษัทเข้าโดยบังเอิญ ผมเดินตรงเข้าไปสวัสดีท่านหนึ่งครั้ง และแนะนำตัวว่าเมื่อสักครู่ได้มอบนามบัตรให้คุณหมอบริษัท ผมมาจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬา ฯ หากจะสามารถช่วยเหลือสนับสนุนงานของคุณหมอบริษัทได้ ก็ยินดีจะร่วมมือช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่ง

คุณหมอบริษัทบอกว่า “ยินดีค่ะ ยินดีอย่างมากที่จะมาช่วยเหลือกัน แต่อยากให้เข้ามาช่วยกันอย่างเป็นทางการนะค่ะ ทีมนิติวิทยาศาสตร์ที่ทำงานกันอยู่ เรามีแต่กลุ่มคุณหมอบริษัทที่ไม่เชี่ยวชาญคอมพิวเตอร์ เราไม่มีหน่วย IT มา support เราขาดคนที่จะมาช่วยเราทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการค้นหาศพ”

ผมคงไม่ต้องอธิบายอะไรใช่ไหมครับ ... ถ้าคุณผู้อ่านได้ติดตามข้อเขียนของผมอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ตอนที่ 13 “หาคศกับน้ำตา” มาจนถึงตอนนี้ คงมองเห็นภาพความขัดแย้งบางอย่างที่เกิดขึ้นด้วยตัวของมันเองใช่ไหมครับ

นั่นคือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในตอนบ่ายของวันอังคารที่ 11 มกราคม 2548 บทสนทนายาว ๆ ระหว่างผมกับพี่ตี้อ้วน และอีก 2-3 นาทีกับคุณหญิงหมอมพรทิพย์ทำให้ผมอยากร้องไห้ ผมเดินออกมาจากวัดย่านยาวอย่างเงิบงัน หัวสมองที่ก่อนหน้านี้เต็มไปด้วยไฟที่อยากลงมาช่วยชาวบ้านค้นหาข้อมูลจับคู่หาคศเริ่มมีน และปวดตุบ ๆ ... ผมเดินข้ามถนนหน้าวัดย่านยาวไปอย่างอ่อนล้าตรงไปที่ร้านสะดวกซื้อเพื่อหาเครื่องดื่มเย็น ๆ สักขวดมาช่วยลดอาการสับสน

ผมนึกไม่ออกว่ากิจกรรมในคำวันนี้และวันต่อ ๆ ไปที่ผมทำเรื่องลาราชการลงมาถึง 1 อาทิตย์เต็ม ๆ จะดำเนินไปอย่างไร ได้แต่ภาวนาบอกกับดวงวิญญาณของผู้เสียชีวิตว่าคงล่องลอยอยู่รอบ ๆ จังหวัดพังงาให้ช่วยดลบันดาลให้เกิดทางออกสวย ๆ สำหรับผมและคณะ เพื่อให้ทุกอย่างเป็นไปได้อย่างที่ควรจะเป็น

แต่คุณผู้อ่านครับ ถ้าคุณเคยดูหนังฝรั่งผลงานของผู้กำกับชื่อก้องโลก “สติเว่น สปีลเบิร์ก” เรื่อง “เดอะ จูราสสิคปาร์ค” วลีหนึ่งที่น่าจะจดจำกันได้คือ “ชีวิตมีหนทางของตัวเอง”

พวกเราก็พอจะหาอะไรที่มีประโยชน์ทำกันที่วัดย่านยาวได้บ้างไม่มากก็น้อย เป็นหน้าที่ ๆ ต่างไปจากเดิมมาก ๆ แม้จะไม่สนุกสนานและเต็มไปด้วยความสุขที่ได้ช่วยเหลือชาวบ้านโดยไม่มีขีดจำกัดอย่างที่เรทำได้ทำกันที่วัดบางม่วง แต่ก็ไม่เลวร้ายจนเกินไปนัก ผมไม่อยากเอารายละเอียดอะไร ๆ มาพื้นฝอยหาตะเข็บให้เกิดความขัดแย้งอะไรอีกต่อไป ทั้งไม่อยากเล่าไม่อยากพูดถึงมันอีก แต่ที่นำมาเกริ่นไว้แบบนี้แทนที่จะปิดเล่มไปตั้งแต่ตอนที่ 18 เพราะคิดว่าไม่อยากให้คุณผู้อ่านคิดว่าทุกอย่างดำเนินและจบไปอย่างสวยหรู อาสาสมัครกลับบ้านอย่างมีความสุขทุกคน เพราะแต่ละคนคงได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างกันไป คนละมุม คนละก้อน ตามแต่หน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมาย

จนถึงทุกวันนี้ ผมเชื่อว่าเหตุการณ์ทุกอย่างคงคลี่คลายจบลงแล้ว ด้วยดี มีความสุขกันทุก ๆ ฝ่าย ชาวบ้านที่เดือดร้อนก็คงทยอยกันได้รับศุภญาติของตัวกลับไปประกอบพิธีกรรมทางศาสนาสมความปรารถนาอาสาศัมครได้ทำในสิ่งที่ตนอยากทำ

ตอนที่ 19 นี้ ดูเหมือนผมตั้งใจจะให้บันทึกบางนางจบลงอย่างเศร้าสร้อยและค้างคาใจ แต่ยังไม่ครบ! ผมยังอยากมองโลกจากมุมที่สวยงาม ในด้านที่น่าประทับใจ เหตุการณ์ธรณีพิบัติภัยครั้งนี้ทำให้เกิดการรวมตัวกันของอาสาศัมครจากทั่วสารทิศ นับร้อยนับพันคน ต่างมุ่งตรงลงไปช่วยกันทำงานตามความถนัดของตนคนละไม้คนละมือ ที่ถนัดดำน้ำก็ไปช่วยกันสำรวจท้องทะเลทำความสะอาดปะการัง ที่ถนัดงานด้านสาธารณสุขก็ลงไปช่วยกันชันสูตร ที่ถนัดด้านสารสนเทศก็ลงไปช่วยกันทำระบบ ที่ไม่ถนัดอะไรสักอย่างก็ลงไปช่วยออกแรง ขนสั้มภาระ แบกศพ แจกข้าวของ ทำความสะอาด สร้างบ้าน สร้างโรงเรียน ฯลฯ ภายใต้สภาวะกดดันต่างๆ ประดามีมิตรภาพดี ๆ ก็ยังคงเกิดขึ้นได้มากมายที่นั่น

ด้านหนึ่ง สำหรับผมแล้วชีวิตที่วัดย่านยาวดูเหมือนจะไม่สนุกเอาเสียเลยจะเพราะด้วยเหตุอะไรก็แล้วแต่ ทว่าในอีกมุมหนึ่งความสุขในใจที่ได้เห็นพลังบริสุทธิ์ของพี่ ๆ น้อง ๆ เพื่อนร่วมสังคม ทั้งคนไทยและอาสาศัมครชาวต่างชาติ ร้อยพ่อพันแม่ ที่ลงไปทำงานกันโดยไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย รู้จักกันบ้าง ไม่รู้จักกันบ้าง ก็สร้างกำลังใจให้ผมอยากมีชีวิตมองดูโลกกลม ๆ ที่สวยงามใบนี้ไปนาน ๆ

ท้ายที่สุดนี้ผมหวังว่าทุกท่านที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมอาสาศัมครช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิ ทั้งที่กลับไปแล้วและกำลังปฏิบัติหน้าที่ของตัวอยู่จะยึดมั่นและดำรงไว้ซึ่งอุดมการณ์ “เราจะพาพวกเขากลับบ้าน”

ขอบพระคุณที่ติดตามอ่านตั้งแต่ต้นจนจบครับ ✍